ΦΙΛΟΠΛΑΤΩΝΟΣ ΑΝΤΙΛΟΓΙΚΟΣ

Σωκράτης. Ἀντίμαχος.

ΑΝ. Οὐ μέντοι γε, μὰ Δία, δίκαια ἐμοὶ δοκεῖ αὕτη ἡ πρᾶξις, εἰ καὶ ὡμολόγηται μεγάλα εἶναι τὰ συμφέροντα ὅσα λέγεις γενήσεσθαι ἀπ' αὐτῆς.

ΣΩ. Ἔτι δ' ἄκουέ μου τούτων καὶ μείζονα. Ἀλλὰ πρῶτον μὲν εἰπέ μοι εἰ ἄρα οὕτω διακεῖσαι ὥστε οἷός τε εἶναι πεισθῆναι.

ΑΝ. Σμικρόν τι ἀπορῶ ὅ τι ἀποκρίνωμαι. Τοιγάρτοι ἐν τῷ παραυτίκα πεποιήσθω ἐμὲ διακεῖσθαι κατὰ τὸ προσῆκον, καὶ λέγε τὰ μετὰ ταῦτα εἰ σοὶ βουλομένῳ ἐστίν.

ΣΩ. Τοὐναντίον εὐλαβώμεθα ὅπως μὴ πολλὰ μάτην λέγοντες συχνὸν χρόνον διατρίψομεν. Ἐξέτασον οὖν σαυτὸν ὅπως πρὸς ταῦτα ἔχεις· ἢ βούλει σ' ἐρωτῶ, ἵνα εὐκρινέστερον ἐγώ τε καὶ σὺ ἴδωμεν ὃ βουλόμεθα;

ΑΝ. Ἐρώτα δὴ καὶ ἀποκρινοῦμαι.

ΣΩ. Σκεψώμεθα δή τῇδέ πῃ. Ἆρα δοκεῖ σοι αὕτη ἡ πρᾶξις ἅμα ἄδικός τε καὶ οἵα καλῶς ἀποβῆναι;

ΑΝ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Λέγεις οὖν ὅτι τὰ συμφέροντα ὧν ἐφιέμεθα καίπερ μεγάλα ὄντα ὅμως σμικρότερά ἐστιν ἢ ὥστε ἡμᾶς πεῖσαι ταύτην τὴν πρᾶξιν ἄδικον οὖσαν πράττειν;

ΑΝ. Παντάπασι μὲν οὖν σμικρότερα.

ΣΩ. Τί δ' ἂν πολλάκις τοσαῦτα ποιῶμεν ταῦτα τὰ συμφέροντα;

ΑΝ. Μειζόνων οὖν ὄντων τῶν συμφερόντων, βούλει πάλιν ἀνασκοπῶ τί δεῖ ἄνδρα δίκαιον ποιεῖν;

ΣΩ. Ναί.

ΑΝ. Πρῶτον μὲν διέξελθέ μοι τὰ μείζονα συμφέροντα ἃ ἐννοεῖς.

ΣΩ. Δῆλον οὖν ὅτι ἕτερόν σοι δοκεῖ τὸ μεγάλων ἕνεκά τι πράττειν τοῦ πρὸς σμικρὰ βλέποντα ποιεῖν.

ΑΝ. Ἀλλὰ μὰ Δί' οὐδὲν διαφέρει τῷ κακὰ εἶναι τὰ μεγάλων χάριν κερδῶν καὶ σμικρῶν ἁμαρτηθέντα.

ΣΩ. Ἐκείνως, πρὸς τί σκοπούμενος μ' ἐκέλευες διελθεῖν σοι τὰ μείζονα συμφέροντα; τί ἄλλο ᾤου ἢ τὸ ἀνδρὶ δικαίῳ ἀπειρημένον εἰ φαῦλον τὸ κέρδος εἴη ἴσως ἂν ἐξεῖναι μεγάλων ὄντων καὶ αἱρετῶν τῶν ἀποβαινόντων; ἢ οὐχ οὕτως;

ΑΝ. Οὐδαμῶς, οὔποτε γὰρ δίκαιος, ὅσον γε δίκαιός ἐστιν, ἀδικεῖ, ἐπειδὴ δίκαιον λέγεται πρᾶγμά τι ὅταν ᾖ τοιοῦτο οἷον ἂν ὁ δίκαιος πράξειεν. Οὐ γὰρ ἂν γελοιότερον λέξαιμεν ὅτι ὁ δίκαιος ἐνίοτε δικαίως ἀδικεῖ ἢ ὅτι ἡ ἀδικία ἐνίοτε δικαιοσύνη ἐστίν, δύο ἐναντιώτατα ἓν ποιοῦντες.

ΣΩ. Τί δ' ἂν τὰ ἀποβαίνοντα συνάπαντα ᾖ ἀγαθά;

ΑΝ. Οὕτως ἔχοντος, οὐδὲν ἄδικον πέπρακται, ἅτε ἀγαθὸν ὂν ἀφ' οὗ καὶ πάντα τὰ γιγνόμενά ἐστιν ἀγαθά· οὕτω γε εἰ τοῖς συνάπασιν ἀποβαίνουσιν ἃ λέγεις περιλαμβάνεις τά τε φαινόμενα καὶ τὰ ἀποκρυπτόμενα, ἐπιλανθάνει τὰ ἀπώτατα.

ΣΩ. Καλῶς μανθάνεις ὃ ἐβουλόμην λέγειν· τὸ γὰρ τοῦ Εὐριπίδου λέγω

Οὐ ταὐτὸν εἶδος φαίνεται τῶν πραγμάτων
πρόσωθεν ὄντων ἐγγύθεν θ' ὁρωμένων.

ΑΝ. Ἔστι τοίνυν τόδε τὸ κεφάλαιον τῶν εἰρημένων· ἀνάγκη πάντα τὰ γιγνόμενα δι' αἰτίαν τινὰ γίγνεσθαι· καὶ τῆς μὲν αἰτίας ἀγαθῆς οὔσης τὰ γιγνόμενα ἀγαθά ἐστιν, τῶν δὲ γιγνομένων ὄντων ἀγαθῶν, τὴν αἰτίαν χρὴ ἀγαθὴν εἶναι.

ΣΩ. Τί δ' ἔτι;

ΑΝ. Ἀλλὰ πεπέρανται ὃ ἐβουλόμην λέγειν. Καὶ σὺ πρόϊθι εἰς τοὔμπροσθεν.

ΣΩ. Εἰ ἄρα μανθάνω ἃ σὺ λέγεις, κατὰ τὸν σὸν λόγον οὐκ ἔστι πρᾶξις ἢ αὐτὸ χωρὶς τῶν ἀποβαινόντων ἄδικός ἐστιν. Οὐχ οὕτως ἔλεγες;

ΑΝ. Οὐδαμῶς· πᾶσα γὰρ ἀνάγκη εἶναί που τὸ μὲν ἁπλῶς δίκαιον, τὸ δὲ ἁπλῶς ἄδικον.

ΣΩ. Ἐναντία λέγεις, ὥς μοι δοκεῖ, αὐτὸς σαυτῷ· ἀλλ' οὐδέν μοι διαφέρει, ἡδέως γὰρ ὃ νῦν λέγεις ἀποδέχομαί σου. καί μοι εἰπέ· ἆρά σοι δοκεῖ πράξεις τινὰς τοιαύτας πεφυκέναι ὥστε αὐτὰς ἑαυτῶν ἕνεκα εἶναι ἀδίκους;

ΑΝ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Ἐν τοιαύταις βούλει θῶμεν τὸ ἀπατᾶν;

ΑΝ. Ἥκιστα· ἔστι γὰρ ὅτε δικαίως ἄν τις ἀπατήσειεν.

ΣΩ. Πῶς λέγεις, ὦ θαυμάσιε;

ΑΝ. Θὲς ὡς ὁ ἀπατῶν οὐδένα μὲν βλάπτει, πάντας δ' εὖ ποιεῖ καὶ ἑαυτῷ λυσιτελεῖ· οὕτως ἔχοντος, τίνα οἴει ἀπαρνήσεσθαι μὴ οὐ τὰ δίκαια αὐτὸν πρᾶξαι;

ΣΩ. Εἶεν· εἴ γε, ὦ φίλε, ἕπομαί σου τῷ λόγῳ, λέγεις ὅτι ἐκ τῶν ἀπὸ τῆς ἀπάτης ἀποβαινόντων, ἄλλως δ' οὐδαμῶς, δυναίμεθα ἂν κρῖναι τὸν ἀπατῶντα δίκαιον ἢ ἄδικον εἶναι.

ΑΝ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΣΩ. Φῂς οὖν τὸν ἀπατῶντα ἐφιέμενον μὲν τῶν χρηστῶν δίκαιον εἶναι, τῶν δὲ πονηρῶν ἄδικον.

ΑΝ. Οὕτως φημί.

ΣΩ. Τί δ' ἂν τῶν ἀποβησομένων προνοῇ τὰ μὲν χρηστὰ ἔσεσθαι, τὰ δὲ πονηρά;

ΑΝ. Οὕτως ἔχοντος, δεῖ τὸν μέλλοντα ἀπατᾶν ἀντιθεῖναι τὰ χρηστὰ τὰ ἀπὸ τῆς ἀπάτης γενησόμενα τοῖς πονηροῖς.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐ πεφύκασιν ἅπαντες ἁμαρτάνειν ὑπολαμβάνοντες ἀγαθὰ ἔσεσθαι τὰ μέλλοντα ἐκβαίνειν;

ΑΝ. Πεφύκασιν, ἄλλως τε καὶ εἴ τινι ἰδίᾳ τι διαφέρει.

ΣΩ. Τὰ οὖν τοιάδε ὁμολογῶμεν καλῶς εἰρῆσθαι, οἷα καὶ Θέογνις λέγει

οὐδέ τις ἀνθρώπων ἐργάζεται ἐν φρέσι εἰδὼς
ἐς τέλος εἴτ' ἀγαθὸν γίνεται εἴτε κακόν,

καὶ

πρήγματος ἀπρήκτου χαλεπώτατόν ἐστι τελευτὴν
γνῶναι, ὅπως μέλλει τοῦτο θεὸς τελέσαι.

ΑΝ. Καλῶς.

ΣΩ. Βούλει μέντοι τῷ λόγῳ ἀφαιρῶμεν ἀνθρώπους τὸ ἀνθρωπίνως ἁμαρτάνειν ἵνα κατ' εὐθυωρίαν πορευόμενοι ὡς τάχιστα εἰς τέλος τῶν λόγων ἀφικώμεθα;

ΑΝ. Ἆρ' οὐ φυλακτέον ὅπως μὴ ἐξετάσομεν τί δεῖ ποιεῖν τοὺς θεοὺς μᾶλλον ἢ τοὺς ἀνθρώπους;

ΣΩ. Ἀλλ' ἴσως οὐκ ἐτὸς λόγους συμβάλλονται οἱ μέλλοντες ἀφικέσθαι ἐπ' ἀρχὴν καὶ τύπον τοῦ ζητουμένου.

ΑΝ. Ἄγ' ὅπῃ σοι φαίνεται ἵνα πως ἀποτελεσθῇ.

Μ. Γουλιελμοπούλου.

(To be concluded.)